Ч. 88 Четвер 23 цьвітня (5 мая) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостсвах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

На вчерашнім засїданю палати послів президент подав насамперед до відомости результат виборів комісий на послїднім засїданю. — Пос. Поповский поставив інтерпеляцию в справі упорядкованя книг ґрунтових в Галичинї. — Пос. Колїшер інтерпелював в справі тариф на вугль. — Президент міністрів ґр. Тун відповідав на деякі інтерпеляциї між тими на інтерпеляцию пос. Вінковского о розписане виборів доповняючих до Ради державної з Галичини і сказав, що вибір на місце помершого пос. Городиского розписано на 23 мая а вибори на місце пос. Висоцкого і ґр. Пінїньского розписано на день 15 взглядно 22 червня с. р. — На інтерпеляцию пос. Левицкого в справі обезпеченя приватних урядників заявив президент міністрів, що розпочали ся вже роботи, щоби справу сю упорядкувати законом, однакож годі сказати, коли правительство предложить дотичний закон. — Опісля відповідав ґр. Тун на інтерпеляцию пос. Функого в справі галабурд в Празї і сказав, що ті галабурди не мали зразу зовсїм нїякого характеру національного, що скінчило ся на вибитю шиб і нїкого не зранено. — Пос. Ґрос зажадав дискусиї над відповідю ґр. Туна, але палата відкинула се внесенє 126 голосами против 93. На лївици настав тогди крик. Пос. Штайнвендер зажадав сконстатованя числа голосів а коли президент се зробив, піднесли ся знову крики: То не правда, такої більшости не було!

Міністер справедливости Рубер відповідаючи на інтерпеляцию пос. Козакевича сконстатував, що в Галичинї богато посад судейских не може бути обсадженних з причини браку кандидатів до стану судейского. Дальше казав міністер, що з днем 1 липня має бути утворених 117 нових посад урядників судових і 93 посад канцелярийних, але сумнїває ся, чи то удасть ся задля браку відповідних компетентів.

По сїм приступлено до дальшої дискусиї над справою язиковою. Перший промавляв пос. Целлер (социялїст) і заявив, що причиною безплодности палати послів не суть розпорядженя язикові, але хиба система виборча. Нехай правительство заведе загальні і безпосередні вибори, а палата буде здібною до позитивної працї. — Другий бесїдник пос. Діпавлї говорив дуже довго а зміст его бесїди був такий, що анї язикові розпорядженя ґр. Баденього анї розпорядженя др. Ґавча не суть відповідні а доки справа язикова не буде залагоджена, доти не настане спокій в Австриї. Хотячи знести розпорядженя язикові треба їх заступити законом; такий закон мусить бути ухвалений а то головно зі взгляду на економічне положенє. Тим, що правительство не предложило нїякого проєкту закона язикового, улекшило ся ситуацию бо комісия може лекше розважити відносини всїляких країв. Наконець виступив Діпавлї против нїмецких радикалів за їх жадане нїмецкого язика державного та доказував, що то єсть неможливе, бо Австрия єсть многоязичною державою.

Опісля говорив Молодочех пос. Пацак. Бесїдник полемізував з кн. Ліхтенштайном а відтак звернув на бесїду Діпавлього іменно на ті его слова, в котрих він сказав, що его (Діпавлього) партия нїколи би не згодила ся на lex Falkenhayna. Пацак отже доказав, що аж 16 товаришів Діпавлього з партиї клерикальної підписало внесене ґр. Фалькенгайна. Наконець виступив Пацак в обороні єдности і неподїльности ческого краю та сказав, що Чехи не згодять ся на знесенє розпорядженя язикових а дїло таке уважали би за виповідженє війни. — На тім закінчено засїданє а слїдуюче назначено на нинї.

Вісти політичні.

В парляментарних кругах ходить чутка, що сесия спільних Делеґаций буде тревати всего лиш 18 днїв і скінчить ся вже 27 с. м. Міністер справ заграничних має виголосити своє експозе дня 12 с. м.

Комісия парляментарна радила вчера над тим, чи не могли би засїданя Ради державної відбувати ся рівночасно зі спільними Делеґациями, позаяк розходить ся о то, щоби комісия для справи язикової, котра не може бути постійна, могла радити підчас сесиї. Правительство старає ся о то, щоби в справі внесень язикових промавляло ще лиш 9 бесїдників і щоби відтак закрито дискусию. Тим способом можнаби закінчити справу до 16 або 17 мая і вибрати комісию язикову.

В декотрих краях іменно в Нїмеччинї,

2)

Антиллї і Багама.

(Дальше).

II.

Доктрина Менро'ого і панамериканїзм. — Кей-Вест і его укріпленя. — Жовта пропасниця в Західній Індиї. — Американьска фльота. — Куба, еї населенє і богатства еї природи. — Істория Куби і господарка Ішпанців на острові. — Гавана, Матанцас, Ціенфуеґос і другі міста на Кубі.

Як доси, то щастє сприяє Американцям а славна заповідь пятого президента Сполучених держав північної Америки: Джемса Менро (James Monroe, 1817—1825), уложена в короткі слова: „Америка для Американців“ готова і сим разом здійснити ся. Американцям, як вже звістно, удало ся побити Ішпанців коло Филипиньских островів, а судячи по сїй першій побідї можна припускати, що усунене ішпаньского панованя на Кубі і Порторіко єсть лиш питанем часу. Стара Европа з неспокоем глядить на подїї в новім сьвітї, бо доктрина Менро'ого і еї дальші наслїдки грозять поважно не лиш економічному станови в старім сьвітї, але може і его устрою державному. Длятого не від річи буде тут згадати про ту доктрину і дальші еї наслїдки, до яких Американці стремлять.

Дня 2 грудня 1823 видав був президент Менро заяву, уложену секретарем державним Джоном Квінсі Адамсом (John Quincy Adams), в котрій сказано, що Сполучені держави північної Америки не лиш уважають всякі змаганя „сьвятого союза“ (заключеного в Парижи дня 15 вересня 1815 р. межи Росиєю, Австриєю і Прусами) розширити свій вплив і на Америку, за небезпечні для мира і свободи Сполучених держав, але й змушені також уважати всяке вмішуванє ся того союза до всїх американьских справ в тій цїли, щоби згнести инші независимі правительства американьскі, за ворожє поступованє супротив Сполучених держав, і наконець, що Европа не сьміє вже уважати американьску землю за предмет для своєї кольонїзациї. З тої пори Американці дуже нерадо дивили ся на то, коли европейскі держави яким небудь способом старали ся ширити свій вплив в Америцї і длятого піддержували всюди кождий рух против Европейців та старали ся ширити републиканьскі ідеї. Всї дальші наслїдники Менрого держали ся точно сеї засади і нераз переводили еї в дїло, імено же в шїсдесяти роках коли цїсар Наполеон хотїв конче установити в Мехіку монархию і піддержував там австрийского Архікнязя Максимілїяна. Сполучені Держави тогди не лиш не хотїли признати монархию в Мехіку законною і уважали републиканьске правительство президента Хуареца (Juarez) законним, але й наперли на Наполеона так дуже, що той мусїв забрати з Мехіко французске войско і тим способом позбавити тодїшного мехіканьского цїсаря найбільшої помочи, що опісля причинило ся до страченя републиканцями цїсаря Максимілїана I через розстрілене дня 19 червня 1867 р.

Але Американці пішли в новійших часах ще дальше, як то їм призначила доктрина Менро'го; у них запанував панамериканїзм. Др. А. Франц розказує в послїднім випуску місячника, видаваного Вельгаґеном і Кляcінґом в Липску ось що: Коли по закінченю американьскої межиусобицї (т. зв. сецесийної війни від 1861 до 1865 р., коли то полудневі удїльні держави хотїли відлучити ся від прочих північних держав) в американьскій кольонїї в Парижи відбував ся пир, піднїс один з гостий тоаст в честь Сполучених Держав, котрі сягають від Канади на півночи аж до мехіканьского залива на полудни, а від берегів атлянтийского океана аж до берегів тихого океана. Один з Американців тогди зараз запротестував против того і сказав, що ті границї его вітчини за надто вузкі. „При означуваню наших границь — казав він — мусимо завсїгди мати на оцї велику і славну будучність, яку нам обіцює „безсумнївне призначінє“ the Manifest Destiny анґльо-саскої раси. Пю за здоровлє Сполучених Держав, що сягають від північного бігуна аж до полудневого, від всходу сонця аж до заходу!“ Грімкі оплески земляків бесїдника були нагородою для него за его такий тоаст.

Отже ся панамериканьска ідея віджила тепер у Американців сильнїйше як коли небудь, она побіч вигляду на матеріяльні користи перла їх до війни і она то страшить нинї немало і стару Европу. Треба собі лиш пригадати слова австрийского міністра для

Франциї і Італії настала страшенна дорожня. В Берлині хліб дуже подорожів. У Франциї ухвалено знести мито від привозу збіжа. В многих сторонах Італії прийшло з причини великої дорожні хліба до небезпечних розрухів. В Пяченци прийшло межи войском а товпою до великої бійки і до проливу крови. Застрілено одного чоловіка а богато ранено.

В Мадриді і взагалі в Ішпанії проявляе ся щораз більший неспокій і рух противний правительству і династиї. З Парижа доносять навіть, що становище династиї есть поважно загрожене. За то давний ґенерал з Куби, Вайлер, стаєсь щораз більше героем дня. Публика оногди зробила ему велику овацию. В Барцельоні, Валенциї і Севіллї настали розрухи. Здае ся, що теперішне правительство не зможе ніяк удержати ся. Правительство заказало ширити без попередного уповажненя всілякі вісти о війні.

Американці задумують окупувати Филипиньскі острови. З Ню-Иорку доносять, що президент Мек Кінлї наказав в тій цїли мобілїзацию всего правильного войска і збиране охотників в західних провінциях. Филипиньскі ворохобники, що перебувають тепер в Гонґконґ, сподївають ся, що дістануть від Сполучених Держав завізване, щоби під опікою Америки утворили на Филипинах провізоричне правительство. — Американці взяли знов один ішпаньский корабель „Арґонавта“, на котрім було 20 ішпаньских офіцирів, богато войска і великий запас муніциї.

Новинки.

Львів дня 4-го мая 1898.

— **Ювілей Є. В. Цїсаря.** З Перемишля доносять: Рада міста Перемишля ухвалила на внесене маґістрату з нагоди цїсарского ювілею утворити фундацию для учительок школи жіночих робіт в Перемишли, аби забезпечити будучність тій школї. Фонд зложений на ту цїль виносить вже 10.000 зр., а крім того мае громада складати через 10 лїт по 300 зр.

— **Іменованя.** П. Намістник іменував санїтарних асистентів дра Тад. Милевского в Городенцї, дра Едв. Пйотровского в Рудках, дра Льва Фукса в Пільзні і дра Ант. Бесядского в Богородчанах санїтарними концепістами.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніс старшого інжинера Стан. Лозиньского і інжинера Володисл. Косткевича зі Львова до Тарнова, а ад'юнкта будівництва Генр. Ляцка з Тарнова до Жидачева, приділюючи его до служби при реґуляциї Днїстра між Розвадовом а Журавном. — П. Намістник переніс комісарів полїциї Стан. Мазуркевича з Осьвіцима до Кракова і Кар. Штібера з Кракова до Осьвіцима. — Дальше переніс п. Намістник санїтарних концепістів дра Л. Фукса з Пільзна до Богородчан і дра Ант. Бесядского з Богородчан до Пільзна. — Вкінци переніс п. Намістник канцелїста Намістництва Ант. Заплатиньского зі Львова до Хшанова.

— **Всї три греко-кат. епископи** оголосили пастирске посланіе з нагоди 50-лїтного ювілею знесеня панщини, припадаючого дня 15 мая с. р. То торжество буде обходити ся богослуженями, співами і процесиями до хрестів, виставлених на памятку знесеня панщини. Замість проповідий відчитають сьвященики пастирске посланіе своїх епископів. Епископи поручають духовеньству, аби ювілейні торжества відбули ся поважно. З причини, що в сїм роцї обходить ся 50-лїтний ювілей панованя Монарха, постановив ювілейний комітет, на чолї котрого стоїть Є. Ем. Кардинал Сембратович, візвати нарід до складок на такі цїли: 1. на утворене фонду для викупна задовжених селяньских ґрунтів; 2. на запомоги для убогих громад, що мають будувати нові або відновляти старі церкви і 3. на заснованe реміснячої бурси, де р. ска молодїж ремісничa могла би виховувати ся в релїґійно-моральнім і народнім дусї.

— **Преосьв. епископ др. Яков Ґлязер,** лат. суфраґан перемиский, помер дня 3 мая о годинї 12 в полудне. Похорон відбуде ся в пятницю.

— **Дім „Просьвіти“ в Самборі.** Від недавного часу задумала філїя Тов. „Просьвіта“ в Самборі придбати собі власний дім, в котрім би могло скупити ся житє і праця Русинів самбірского округа. Годї вдавати ся в довшу розвідку, о скілько важний е такий дім, звернути належить лише увагу, що в містї Самборі, яко в осередку цїлого Підгіря, віддав би він важні услуги. Аби згадану цїль здїйснити, вистарала ся філїя тов. „Просьвіта“ в Самборі о дозвіл збираня складок в цїлім краю, і розіслала книжочки з двокрайцаровими картками по цїлім краю. Позаяк речинець збираня складок минав з кінцем минувшого року, то-ж постарано ся о продовжене позволеня до кінця 1898 року. Видїл філїї Тов. „Просьвіта“ відносить ся сею дорогою до Вп. Добродіїв, що зволили приняти книжочки до збираня складок, аби о скілько можности продовжали збиране і розпродаж карточок, а по розпроданю зволили переслати зібрані гроші на руки Вп. Петра Будзіньского, скарбника Тов. „Просьвіти“. — Рівно-ж відносимо ся до Всч. Отців і Вп. Добродіїв самбірского повіту. На інтелїґенциї духовній і сьвітскій нашого повіту лежить перший обовязок заняти ся складками у себе дома. Жертва невелика, два крейцарі, коли-б лише поплила щедро з всїх сіл нашого округа, булибисьмо в силї, при нинїшних навіть тяжких економічних відносинах, в короткім часї здвигнути власний дім, котрий став би огнищем народної працї. На що потреба в иньших містах десяток тисячів, у нас можна-б се сповнити тепер меньшими капіталами. Початок всего найтяжший і початок у нас тяжкий, але зробім его раз, а не пожалуемо труду. Живемо проте в повній надії, що П. Т. духовна і сьвітска інтелїґенция займе ся щиро змаганями Видїлу філїї Тов. „Просьвіта“ і підопре їх підмогою материяльною і моральною. Хто би з П. Т. Добродіїв не получив ще книжочок до збираня складок а бажав їх дістати, зволить віднести ся до Всч. о. Михайла Ортиньского в Самборі. *Від Видїлу філїї Тов „Просьвіта“ в Самборі.*

— **З Баяич від Соколова пишуть нам:** Єсть тут в сусїдстві громада Лапи коло Соколова, в стрийскім повітї. Від 1848 року не було в тій громадї школи, тому й панувала там страшна темнота, а хоч дїти громадян не побирали ніякої науки, мусїла громада Лапи причиняти ся до шкільного буджету місточка Соколова, куди велено посилати дїти до школи. В р. 1898 мала ся будувати в Соколові друга народна школа, до котрої потягано і громаду Лапи. Однако в виду того, що посилати дїти до школи з Ланів до Соколова неможливо, бо ділять ті дві місцевости ріки Сьвіча і Сукіль, а кладка на них небезпечна, постановила громада Лапи старати ся о позволене вибудованя своеї власної школи. По довших заходах добили ся громадяни свого, а коли їх дїдич п. Матковский, подарував два морґи поля в одній парцели під будову і до ужитку школи, приступили в цьвітни с. р. до будови. Дня 30 цьвітня відбули ся зводини нового будинку і з тої нагоди устроїли громадяни вечерок, на котрім явили ся господарі ланівскі і кількох запрошених з сусїдних сіл. Між иншими відспівано многолїтство Є. Вел. Цїсареви і дїдичеви п. Матковскому, що та-

справ заграничних ґр. Ґолуховского, висказані підчас торічної сесиї спільних Делеґаций, і то яким голосним відгомоном відбили ся они по цїлій Европі.— В послїдних десятках лїт—каже др. Франц — зросла самосьвідомість північних Американців і віра в свою перевагу над старою Европою під кождим взглядом. Навіть Американці, що знають ся добре на культурі старого сьвіта, споглядають з тихою погордою на незгідливі і вічно спорячі з собою старі культурні держави, котрі всї свої сили приносять в жертві войсковим цїлям, і після погляду Американців збіднїють до крайности та заморять себе голодом. Американець споглядае з гордостию на поступ в своїй вітчинї, котрий мало що не на байку подобае, на поступ, де до кількох лїт серед степів виростають як би зпід землї величезні модні міста зі всїлякими вигодами і великоміскими збитками, де глухі пралїси і пустарі за несповна десять лїт переміняють ся на многолюдні держави, і то все порівнуе він з дуже повільним і майже незначним розвоем мало що не всїх европейских держав. Він обчисляе, що під конець, 20 столїтя населене Сполучених Держав в теперішних границях і при дотеперішних відносинах дійде вже до 1500 мілїонів, і повен віри в будучність свого народу питае, чи була коли така величезна держава на сьвітї і чи годен буде хто оперти ся еї воли. Американець вірить в то, що він призначений на то, щоби своїм господарством рільним, своїм промислом запанувати до кількох десятків лїт на всїх торгах сьвітових. А скоро то настане, то він числить на таке економічне ослаблене Европи, що европейскі держави будуть змушені розпустити свої войска і шукати ратунку у взаїмнім зближеню ся до себе і в основаню одної величезної держави на взорець Сполучених Держав. Тогди настане конець війнам і проливаню крови і завдяки Америцї настане вічний мир, всї народи побратають ся і настане доба, до котрої надармо так много чоловіколюбців доси стреміло.

Ну, але заким люди дійдуть остаточно до блаженної хвилї з ласки Американців, Американці самі уважали за потрібне взяти ся до проливу крови, до війни, а вихідною точкою до неї зробили малий островець Кей-Вест, що лежить на яких 15 миль на полудневий захід від півострова Фльоріди. Там стоять хвилями американьскі кораблї воєнні, звідтам веде ся поки що всю акцию воєнну против Ішпанців на Кубі і нема дня, коли би про сей остров не було згадки в ґазетах, отже й не завадить познакомити ся близше з сим островом.

Даньский публицист Кавлїнґ, що недавно їздив по Західній Індиї, так розповідае в Frankf. Ztg. про сей остров: Кей-Вест мае три сполученя з дальшим сьвітом. З Нового Орлеану доїздить ся до Кей-Вест малими нужденними пароходами, котрих очевидно уживають лиш до перевозу худоби; їхати треба туди два днї. Найлїпше сполучене есть через місто Тампу, положене серед багон на західнім побережу Фльоріди. Подорож тревае 26 годин. Наконець серед нормальних відносин есть ще трете сполучене пароходами з Гаванною, а їде ся лиш одну ніч. Остров сей есть віддалений від Куби лиш на 25 миль і мае більше ішпаньский як американьский характер. Підсонє тут горяче, підрівникове, а жителї по части повтїкавші повстанці з Куби, говорять по ішпаньски.

Ішпанці називають сей остров Cajo Hueso (кістякові скали), бо тут знаходжено давнїйше множество кістяків давних розбишаків морских, а з тої ішпаньскої назви зробили Американці свою Кей-Вест. Первістно жили на сїм острові рибаки з Коннектікету, котрі продавали тут рибу Ішпанцям. Довгий час здавало ся, що задля жовтої пропасницї та величезних роїв москітів годї жити на сїм острові, аж підчас послїдної ворохобнї на Кубі зайшло сюди богато Кубанців і тут позакладали собі фабрики циґар, з котрих есть тепер 125 в руху. Тютюн очевидно перепачковують сюди у великій масї з Куби, а кей-вестскі циґара, котрі мають смак правдивих гаваньских, цїнять ся в Америцї високо; їх вивозять звідси що року около 125 мілїонів штук. Та й значна часть правдивих гаваньских циґар (з ішпаньска „габана“), котрі закурюють в Европі по добрім обідї, походять з Кей-Вест. Також і великі, мягкі губки, котрих дами уживають до митя, суть головним артикулом вивозовим сего далекого острова.

На Кей-Вест жие більше як 1000 губкарів, котрі мають до добуваня губки з моря звиш 400 суден. До кождого такого судна належить чотири до пять малих лодок, а на кождій з них есть по двох губкарів. Один з них сидить з заду і робить веслом а другий стоїть з переду з довгими залїзними вилами в руцї. Вода есть тут дуже чиста, а коли той, що стоїть на передї, побачить губку на днї моря, застромлюе в ню вила і витягае на лодку. Перебути одну ніч посеред тих губкарів, званих Nassan-coons, що говорять якоюсь чудацкою мішаниною анґлїйскої мови з ішпаньскою, належить до розривки, якої не повинен собі відмовити ніякий подорожник. З Кей-Вест вивозять що року майже за півтора мілїона зр. губок.

З покладу малого парохода можна цїлими годинами дивити ся, заким наконець десь далеко побачить ся синї зариси острова. Рівночасно видко тут і там на мори, як здоймають ся білі запінені филї, а місцями показують ся зпід води голі червонаві скали. Давними часами мали тут мехіканьскі розбишаки морскі свою криївку, бо доїзд до сего острова есть дуже трудний. Пароход пливе найдивнїйшими закрутасами, аж наконець пускае ся простісенько до високої чотирогранної вежі, з котрої повівае велика зьвіздиста хоругов Сполучених

ким щедрим даром причинив ся до здвигненя школи, а учитель п. Фидрик з Балич виголосив хорошу бесіду о народній просьвіті. — Годить ся ще згадати, що з між ланівских громадян заслужили ся коло справи заснованя школи отсї чч. господарі: Іван Пак війт, Яким Пак радний, Стефан Купець, Іван Юрків, Марко Юрків, Йосиф Заяць і Гринь Купець. Всї они були вибрані громадою для закупна і звезеня материялу.

— **Торжественне положенє угольного каменя під новий польский театр у Львові** (на площи Голуховских) відбуло ся в суботу дуже величаво, при участи много публики, ради міскої, репрезентантів властий цивільних і військових. Між иншими явили ся: П. Намістник гр. Пінїньский, П. Маршалок краєвий гр. Стан. Баденї, кн. Адам Сапіга, командуючий ґенерал Шуленбурґ, писателї, артисти театру і т. д. Архівар міский др. Чоловский відчитав акт фундацийний, написаний на перґаміні і підписаний сто і кількадесять особами. В тім акті описано ґенезу польского театру від 1780 р. аж до сеї хвилї. Опісля посьвятив будову кс. кан. Ленкевич і виголосив довшу промову на темат, як релїґія глядить на значінє театру. Опісля промавляли: президент міста Малаховский, маршалок гр. Баденї о театрі яко сильнім чиннику національнім. По маршалку промовили ще: поет Кар. Бжозовский, актор Роман Желязовский в імени артистів, а наконець поет Аврелїй Урбаньский відчитав стих, умисне зложений на се торжество. Вечером у президента міста відбув ся бенкет. Новий театр має сего року станути під дахом, а за два роки має віддати ся до публичного ужитку.

— **Зниженя цін їзди і фрахтові улекшеня з нагоди ювілейної вистави у Відни.** Щоби, о скілько можна улекшити звиджуванє ювілейної вистави у Відни, будуть державні зелїзницї видавати на час вистави на віддалене більше як 50 клм. зі всїх стаций австрийских зелїзниць державних до Відня і назад. карти їзди по зниженій цінї. Ті карти будуть мати при віддаленю до 300 клм. 8-дневне значінє, а при більшім віддаленю 14-дневне. Ті tour- і retour-карти будуть видавати ся під услівем, що рівночасно з ними возьме ся що-найменше одну карту на виставу. — Охотничим сторожам огневим і членам австрийского стовариშеня ветеранів, котрі в уніформі їдуть на торжество відкритя ювілейної вистави, признано 50-процентову знижку ціни карт II або III кляси звичайних поїздів особових в той спосіб, що на звичайну карту до Відня куплену, в днях 5, 6 або 7 мая 1898, буде можна вертати 7, 8 або 9 мая 1898. Окрім того намірено з нагоди особливих яких причин підчас ювілейної вистави уряджувати специяльні поїзди, з обмеженем нормальної тарифи до 50 процент. — До транспорту виставових предметів буде примінена загальна виставова тарифа. Окрім того признано посилкам сьвіжих овочів, сьвіжої ярини і сьвіжих цьвітів 50-процентове знижене фрахту при самім транспортї до Відня.

— **Почтовий злодій.** Феликс Хома, 38-лїтний селянин з Жовтанець, був там вісїм лїт почтилїоном і служив вірно, аж доки не захотїлось ему в минувшім роцї стати паном і ужити сьвіта. Іменно дня 29-го падолиста 1898 р., коли почтилїон з Камінки струмилової, Йосиф Матис, приїхав до Жовтанець, віддав почту і війшов до почтової канцеляриї, аби одержати потверджене на віддані пересилки, почув Хома, що в почтовім возї єсть більша сума гроший. Користаючи з того, що при возї на дворі не було нікого, отворив дверцї воза якимсь добраним ключем і забрав звідтам мішок, в котрім було 1.500 зр. самими десятками. За кілька хвиль від'їхав почтилїон Матис в дальшу дорогу, а на слїдуючім пристанку почтовім в Підлїсках, коли почтмайстер хотїв отворити віз, побачив, що дверцї були лиш примкнені і що мішка з грішми вже нема. В наслїдок того увязнено Йосифа Матиса, бо в першій хвили упало підозрінє на него. Однако по трех місяцях випущено его на волю і поки-що занехано дальшого слїдства. Скоро лиш Хома о тім дізнав ся, виїхав зараз з Жовтанець до Львова і тут замешкав в домі розпусти при ул. Льва. Звідтам їздив з „веселими дївчатами" на прогульки фіякрами і видавав гроші десятками. О тім довідала ся полїция і арештувала Хому, забравши від него 1.360 зр., решту Хома вже був стратив. Злодїй признав ся до крадежи і в наслїдок того відбула ся сими днями судова розправа у Львові, по котрій засуджено Хому на $1\frac{1}{2}$ року вязницї заостреної постом.

— **При оногдашнім тягненю кредитових льосів у Відни** припала головна виграна 150.000 зр. на серию 2694 ч. 91, друга 30.000 зр. на с. 3792 ч. 81, третя 15.000 зр. на с. 3180 ч. 87. По 5000 зр. виграли: с. 52, ч. 55; с. 3907, ч. 25; — по 2000 зр.: с. 2721, ч. 76; с. 3180, ч. 15; — по 1500 зр.: с. 2721, ч. 81; с. 3180, ч. 73; — по 1000 зр.: с. 1316, ч. 100; с. 2721, ч. 13; с. 2721, ч. 64 і с. 3341, ч. 1. — Крім того вильосовано слїдуючі серії: 36, 52, 216, 561, 849, 928, 1223, 1316, 1421, 2694, 2721, 3004, 3180, 3341, 3503, 3665, 3749, 3792 і 3901.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 4 мая. Єго Вел. Цїсар приїде завтра рано з Кісінґен. Приїхав тут Ексц. намістник ґр. Пінїньский.

Ню-Йорк 4 мая. Наспіла тут вість з Гонґконґ, що Американцї взяли вже Манїлю і що на Филипинах повіває американьска хоругов.

Фльоренция 4 мая. В Філїне товпа розбила маґазини зі збіжем, причім прийшло до кровавої бійки з властями і убито одного демонстранта, а кількоро покалїчено; одного полїциянта побито тяжко. Коли наспіла поміч, зроблено спокій.

— **Книгарня наукового тов. Ім. Шевченка** у Львові, улиця Академічна ч. 8. продає слїдуючі книжки: Вас. Чайченко. Під хмарним небом, поезиї часть I, 1 зр., Книга казок, поезиї часть II, 60 кр., Твори прозаїчні ч. I. 80 кр., ч. II. 80 кр., ч. III. 80 кр. — Записки Товариства імени Шевченка ч. I, II, III, IV. по 1 зр.— Тарас Шевченко. „Кобзар" 2 томи 4·50 зр., з пересилкою 5 зр. — Павло Граб. Збірник поезий ч. I. 20 кр., З чужого поля. Переклади 20 кр. — Іван Сурик. Твори, з московского 10 кр. — Олекс. Колесса. Шевченко і Міцкевич 1 зр. — Герінґ-Герасимович. Що то є ґосподарність 30 кр. — Шевченко з бандурою над Дніпром 25 кр. — Осип Маковей: Поезиї ч. I. 20 кр. — Михайло Старицкий. В темраві, драма 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 50 кр. — Молитвенник народний (фонеричний) 15 кр. — Марко Кропивницкий. Титадівна, драма 20 кр. — Василь Щурат. Замітки то Черцця Шевченка 10 кр., — Чернера республика на Афонї 10 кр., Пісня про Роляида 50 кр. — Школиченко, Між народ, повість, 20 кр. — Митро Олелькович. Писаня україньскі 10 кр. — Василь Кулик, Писання 10 кр.

держав. То єсть в'їзд до Кей-Вест. Аж тепер видко, що остров займає ледви пів квадратової милї простору, отже за пів години можна вигідно перейти его впоперек. Цїлий остров вкритий будинками, але лиш близько порту будова їх має характер міста. Тут єсть одна головна улиця. котрою іде електрична зелїзниця, а при котрій єсть богато шинків найпідлїйшого рода. В них чути крики і сьпіви, а майже з кождого другого вікна виглядають чорні дівчата, готові кождої хвилї до забави. Товариства, які збирають ся в тих шинках, очевидно не належать до найлїпших: кроваві бійки і убийства та розбої стоять в Кей-Вест на порядку дневнім.

Коли відійти трохи від порту, то місто робить вже лїпше вражінє. Доми суть з дерева з легкими дахами і побіленими стїнами, від котрих при полудневім сонци аж за очи ловить. В городах видко повно буйних ростин полудневих і кілька улиць єсть обсаджених хорошими пальмами. Небо буває чисте і темпосине, а сонце припікає, але сьвіжий вітер від моря ослабляє спеку. А всеж-таки бувають роки коли як на Фльоридї так і тут та й на Кубі спека лїтом доходить на сонци до 50 або й 60 степенїв Цельзия а в тїни до 40 степенїв і більше; вода в мори буває горою так тепла як би єї хто підогрів і має 28 до 30 степенїв теплоти. Що дня підносять ся з моря і з багон коло Тампи та на Фльоридї великі тумани пари, а в маю і червни бувають майже що дня великі зливи, в липни знов і серпни настають страшенні бурі, цикльони, котрі шалїють почавши від Фльориди вздовж всїх Антиллїв і Багама. Та спека, пара і дощі та бурі разом стають ся як на Фльоридї і багнистих побережах полудневих сторін Сполучених держав так і на Антильских островах особливо на Кубі, а відтак в Мехіку та й полудневій Америцї, причиною страшної пошести званої жовтою пропасницею, жовтою феброю з іспаньска vomito (блювота) або анґлїйско-іспаньскою мішаниною blach vomito (чорна блювота).

Хочете знати, що то vomito або тота жовта пропасниця? То страшна пошесть подібна до холери, від котрої люди гинуть тисячами, але она ще страшнїйша як холера. Пошесть та починає ся з того, що недужий чує якусь утому, не має апетиту, дістає завороту голови, а відтак приходить до того дрож і горячка. Нараз зачинає шкіра дуже зсихати ся, недужий червонїє на лици, дістає сильного болю голови, чує біль в пахвинах і крижах, ба відтак і в цїлім тїлї, під грудьми пре і збирає ся на блювоту. То вже певний знак, що приходить vomito і люди в Західній Індиї ратують ся тим що пють воду з вапна змішану з маґнезиєю, бо кажуть, що то одно ще ратує від блювоти кровю. До сего прилучає ся ще велика безсонність і часто пускає ся кров з носа. Той стан недуги тревае звичайно два що найбільше чотири днї. Відтак стає ніби лекше, горячка попускає, шкіра мякне, стає вогка і холодна, а недужий може подужати. Але найчастїйше стає жовта як стара зівяла цитрина, морщить ся на чолї і лици, білко в очах жовкне, очи виступають на верх, губи напухають і пукають а горячка вертає назад ще з більшою силою; недужий не замикає рота і віддихає мов огнем. Наконець приходять страшні болї жолудка, недужий блює кровю, дворує і мочить кровю, дістає страшенної спраги, его бере якийсь невисказаний страх, відтак говорить з горячки а наконець конвульсиї роблять конець его житю. Цїла недуга тягне ся три що найбільше шість днїв.

(Дальше буде).

— Заряд краєвого варстату для виробу забавок в Яворові посїдає значну скількість на складі виробів для селян як: ложки, веретена, валки до тїста, цївки для ткачів, решета, рогіжки, маґільницї, опалки, кобелї, кошики, соломянки, забавки для дїтий і т. п. по дуже низьких цїнах. При більшім замовленю опускає ся рабат.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

ІНСЕРАТИ.

Поручає ся 4

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

До Народної Часописи

всїлякі

ОГОЛОШЕНЯ

принимає виключно

АҐЕНЦИЯ

ДНЕВНИКІВ і ОГОЛОШЕНЬ

у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Ново отворена Агенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошеня до всїх дневників

і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.